

Spaar-WW

Jongen en Van Vuren van het **Centraal Planbureau** bespreken de spaar-WW. De spaar-WW houdt in dat werknemers, in plaats van premie te betalen voor de WW, verplicht sparen op een individuele rekening waarvan de uitkering tijdens werkloosheid wordt betaald. De auteurs stellen dat de spaar-WW ertoe leidt dat de prikkels tot werken groter worden en dat de hoeveelheid risicodeling onder de bevolking lager wordt. Op basis van een simulatiemodel concluderen Jongen en Van Vuren dat een combinatie van sparen en uitkering de welvaart kan verhogen, maar dat deze welvaartsverhoging klein is. Bij de eventuele invoering van de spaar-WW moet sprake zijn van een leenbeperking, omdat de spaar-WW anders geen effectieve prikkels geeft om meer arbeid aan te bieden.

Jongen, E. en A. van Vuren (2008) *Individuele spaarrekeningen voor werkloosheid: mirakel of mythe?* Den Haag: Centraal Planbureau.

Ondernemers

De **Rabobank** stelt dat het bedrijfsleven profiteert van de voorgenomen koopkrachtrepatriatie en arbeidsmarktmaatregelen die uit de Miljoenennota volgen. Voor bedrijven zal er volgens de Rabobank sprake zijn van een totale lastenverlichting van anderhalf miljard euro en zal het mkb veertig miljoen euro extra aan innovatiekredieten ontvangen. Hoewel de Rabobank deze maatregelen op prijs stelt, stelt hij dat er meer maatregelen nodig zijn om het bedrijfsleven te helpen om het concurrerend vermogen van het Nederlandse bedrijfsleven op peil te houden. Oplossingen zouden volgens de Rabobank met name moeten liggen op het gebied van verhoging van de arbeidsproductiviteit en een verhoging van de mobiliteit.

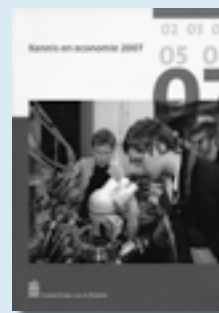
Rabobank (2008) *Themabericht Prinsjesdag 2008: cadeautjes voor ondernemers*. Utrecht: Rabobank.

Media

Voor het **National Bureau of Economic Research** onderzoeken Dyck *et al.* in hoeverre de media de invloed van belangengroepen beïnvloeden. Zij stellen dat belangengroepen met name invloed op de overheid kunnen uitoefenen omdat een groot deel van de bevolking niet geïnformeerd is over de uitgaven die de overheid voor deze belangengroepen doet. Door technologische vooruitgang zoals de uitvinding van de televisie is volgens de auteurs een groter deel van de bevolking geïnformeerd en is de macht van belangengroepen daardoor kleiner geworden. Het effect van de media op de invloed van belangengroepen is volgens de auteurs kleiner wanneer de eigenaars en adverteerders van de mediakanalen worden gevormd door een kleine groep organisaties met specifieke belangen.

Dyck, A., D. Moss en L. Zingales (2008) *Media versus special interests*. NBER werkdokument 14360.

Kennis

Het **Centraal Bureau voor de Statistiek** onderzoekt in hoeverre Nederland een kennisintensieve economie is. Volgens het CBS moet er in een kennisintensieve economie voldoende aanbod van hoogopgeleide werknemers zijn, en wordt een voldoende vraag naar hoogopgeleide werknemers gegarandeerd door hoogwaardige werkgelegenheid, zoals activiteiten op het gebied van

onderzoek en ontwikkeling (O&O). Tussen 1990 en 2006 nam het aantal studenten dat is ingeschreven in het wetenschappelijk onderwijs toe van 182.000 tot 208.000, terwijl de bevolking van 15-25-jarigen is gedaald. De 15,6 procent van de bevolking die tussen hun 25e en 65e jaar een of meer cursussen volgde, ligt daarnaast boven het Europese gemiddelde van 12,5 procent. Het CBS stelt daarnaast dat de hoeveelheid O&O-uitgaven tussen 1990 en 2007 afgenomen is van 2 tot 1,7 procent van het bbp.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2008) *Kennis en economie 2007*. Voorburg: CBS.

Ziektekosten

Poos *et al.* onderzoeken voor het **Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu** de kosten van zorg en stellen dat deze in 2005 in Nederland 68,5 miljard euro bedroegen, ofwel 4.200 euro per capita. De meeste zorguitgaven werden gedaan uit hoofde van psychische stoornissen, die 14,2 miljard euro kostten. Vrouwen veroorzaakten 57 procent van de zorgkosten en vooral oudere vrouwen gebruikten veel zorg. De auteurs stellen dat dit komt door de hogere levensverwachting van vrouwen in combinatie met gemiddeld hogere zorguitgaven voor oudere inwoners. De groei van de zorgkosten lag tussen 2003 en 2005 met 3,9 procent per jaar lager dan de groei die gemiddeld gold tussen 1999 en 2003, namelijk 9,7 procent. De groei tussen 2003 en 2005 was hoger onder mannen dan onder vrouwen, en hoger voor mensen op lagere leeftijd dan ouderen.

Poos, M., J. Smit, J. Groen, J. Kommer en L. Slobbe (2008) *Kosten van ziekten in Nederland 2005*. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

Zelfvoorziening elektriciteit

Leenheer en De Nooij van **SEO Economisch Onderzoek** vragen zich af of huishoudens zelfvoorzienend willen zijn op energiegebied en bij hoeveel huishoudens dit een rol speelt. Volgens de auteurs zijn de belangrijkste motieven om zelfredzaam te worden milieuovertuigingen, kennis van zelfvoorzienendheid en financiële motieven. Personen die zich volledig afsluiten van het energienetwerk komen volgens Leenheer en De Nooij weinig voor. Veel groter is het aantal mensen dat gedeeltelijk zelfvoorzienend is, door bijvoorbeeld het gebruik van groene stroom of gebruik van energiebesparende apparaten.

Leenheer, J. en M. de Nooij (2008) *Zelfvoorzienendheid in elektriciteit*. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.

Duurzaamheid

Baltussen *et al.* van het **Landbouw Economisch Instituut** onderzoeken de rol van de overheid bij de ondersteuning van producenten van duurzame goederen. De overheid stimuleert de introductie van maatschappelijk relevante productie, maar volgens Baltussen *et al.* lopen producenten ook na de introductie van een product aan tegen problemen bij het doorgroeien.

Aan de hand van casestudies stellen de auteurs dat het bewustzijn ten aanzien van duurzaamheid toeneemt en dat de taak om een grotere groei van de vraag naar duurzame producten te realiseren vooral bij de sector zelf ligt. De rol van de overheid kan beperkt blijven tot kennisontwikkeling en aanprijzing van duurzame productie.

Baltussen, W., E. Oosterkamp, E. van Mil en G. Hagelaar (2008) *Kansen en belemmeringen in duurzame ketenvorming*. Den Haag: Landbouw Economisch Instituut.

Medicijnen

De **Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling** vindt dat in 2005 in het gemiddelde OESO-land voor ongeveer vierhonderd dollar per persoon werd uitgegeven aan medicijnen. Frankrijk en Spanje gaven per capita het meeste uit aan medicijnen en Mexico het minst. Volgens de OESO is het inkomen per hoofd van de bevolking positief gecorreleerd aan het gebruik van medicijnen, maar verklaart het inkomen slechts een kwart van de verschillen in medicijngebruik tussen landen. De OESO stelt dat de uitgaven aan medicijnen met zeventien procent slechts een klein deel van de totale zorguitgaven vormen. Aan beleidsmakers raadt de OESO aan voorzichtig te zijn met het prijsbeleid van medicijnen, omdat prikkels tot innovatie hierdoor verkleind worden en op lange termijn kan zorgen voor hogere prijzen.

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (2008) *Pharmaceutical pricing policies in a global market*. Parijs: OESO.

Ondernemerschap

Timmermans *et al.* van **EIM** vragen zich af hoe het ondernemerschap zich in Nederland in internationaal perspectief ontwikkelt. Zij stellen dat het aandeel ondernemers met twaalf procent van de beroepsbevolking relatief hoog ligt. Daarnaast neemt het aantal nieuwe ondernemingen ten opzichte van de totale hoeveelheid ondernemingen in Nederland toe van 9,9 procent in 2005 naar 10,5 procent in 2006. Ten opzichte van de vergeleken landen kent Nederland een relatief laag percentage snelle groeiers: bedrijven waarvan de omzet met zestig procent of meer gegroeid is tussen 2002 en 2005. Het grootste percentage snelle groeiers kennen de Verenigde Staten, met 38,4 procent van de ondernemers.

Timmermans, N., P. Jong-'t Hart, D. Snel, M. Mooibeek en W. Verhoeven (2008) *Internationale benchmark ondernemerschap*. Zoetermeer: EIM.

Voedsel- en olieprijsen

Het **Internationaal Monetair Fonds** bericht over de voedsel- en olieprijsen die in de zomer van 2008 sterk stegen. Hoewel de prijzen inmiddels weer enigszins gedaald zijn, liggen olieprijsen nog steeds op het dubbele van het niveau dat zij eind 2006 hadden en is voedsel gemiddeld 44 procent duurder dan het eind 2006 was. De sterke stijgingen van deze prijzen hebben volgens het IMF de handelsbalansen van ontwikkelingslanden, die netto importeurs waren van olie en voedsel, verslechterd met gemiddeld anderhalf procentpunt van het bbp. Deze verslechtering komt volgens het IMF met name door de gestegen olieprijs. Als gevolg hiervan hebben vijftig ontwikkelingslanden minder dan drie maanden import aan buitenlandse valutareserves. Deze landen moeten volgens het IMF nadenken over het devalueren van hun valuta of het flexibel maken van de wisselkoers.

Internationaal Monetair Fonds (2008) *Food and fuel prices – recent developments, macroeconomic impact and policy responses*. Washington: IMF.

Pensioenen

De **Nederlandsche Bank** stelt in zijn Statistisch bulletin dat de pensioensector moderniseert. Zo besteden pensioenfondsen volgens de bank steeds meer taken uit, zoals pensioenadministratie en vermogensbeheer, en versterken de fondsen hun bestuurlijke organisatie met een vergroting van het interne toezicht. DNB verwacht dat de transparantie van de sector zal toe nemen. Eind 2007 voldeed ongeveer de helft van de pensioenfondsen nog niet aan de eisen van de Pensioenwet op het gebied van transparantie, zoals het oprichten van een verantwoordingsorgaan. Ook meldt DNB dat het aantal pensioenfondsen afneemt: de afgelopen jaren zijn vierhonderd kleine pensioenfondsen verdwenen zodat er op dit moment nog zeshonderd kleine fondsen bestaan.

De Nederlandsche Bank (2008) *Statistisch bulletin september 2008*. Amsterdam: DNB.

CEPR

Voor het **Centre for Economic Policy Research** onderzoeken D'Amato en Galasso de voor- en nadelen van een omslagstelsel van pensioenen ten opzichte van een kapitaalgedekt stelsel. Zij stellen dat een omslagstelsel voor positieve welvaartseffecten kan zorgen vanwege een grotere risicodeling tussen generaties en voor negatieve welvaartseffecten doordat hoge belastingen zorgen voor een lagere arbeidsaanbodprikkel. Volgens de auteurs is er een optimale verdeling in de hoeveelheid pensioenen die uitgekeerd worden door middel van herverdeling en de hoeveelheid pensioenen waar zelf voor gespaard moet worden, maar kiezen politici er veelal voor om een grotere hoeveelheid pensioenen op basis van een omslagstelsel te financieren dan op basis van welvaartsmaximalisatie gewenst is.

D'Amato, M. en V. Galasso (2008) *Political intergenerational risk sharing*. CEPR discussieartikel 6972.